

[Gregersen.]

og Skolegangen i det hele taget, paa Steder, hvor man maatte ønske det. Lad dog Befolkningen selv skønne over, om man finder en Udvidelse af Børnenes Undervisning paakrævet eller ikke. Selv om man føler sig foranlediget til at svinebinde Befolkningen økonomisk ved saakaldte „Ordninger“, der ingen Orden bringer, kunde man nok i Grundtvigs Fædreland lade Befolkningen beholde en vis Selvstændighed, en vis Frihed i hvert Fald paa det aandelige og kulturelle Omraade. Hvor der er Trang til Udvidelser, der kommer de jo, ogsaa uden Paabud ovenfra.

I Stationsbyer og paa mange andre større Pladser, hvor Forældrene ikke har tilstrækkeligt at beskæftige Børnene med, hvor man ikke i samme Grad som paa Landet har kunnet drage Børnene ind i Hjemmets Arbejdsfællesskab, har man af disse praktiske Grunde allerede mange Steder udvidet Skolegangen i Erkendelse af, at det kan være bedre for Børnene at sidde paa Skolebænken og være optaget af Arbejde end at drysse rundt paa Gaden. I Vestjylland har man for længst fundet en Skoleform, der passer for denne Landsdel, en Skoleform, der giver et betydelig større Antal Undervisningstimer end det Minimum, den gældende Lov fastsætter, men Ønsket om denne Udvidelse er kommet fra Befolkningen selv. Den vestjyske Skole har den vestjyske Befolkning selv skabt; den er ikke blevet den paatvunget ovenfra, tværtimod. Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen udtalte i den store Skolekommission, at man ikke burde tage Hensyn til den vestjyske Skole, thi man maatte jo dog haabe, at denne Skoleform forsvandt netop ved Kommissionens Arbejde. Nej, hvorfor skulde man tage Hensyn til den vestjyske Skole eller til den Befolkning, der gennem Generationers Arbejde har rejst den! Der blev ved Behandlingen af Lovforslaget om Skolens Tilsyn talt mange smukke Ord ogsaa fra den højtærede Undervisningsminister om den øgede Indflydelse, Forældrene vil faa paa Skolens og Børnenes Undervisning gennem det da forelagte Lovforslag. Men hvor megen Værdi kan man tillægge dette, naar næste Rigsdagssamling af samme Regering faar forelagt et Forslag, der for mange Egenes Vedkommende betyder, at man uden at spørge Forældrene og endnu mindre da de arme Børn forsøger at gennemføre en saa voldsom Forøgelse af den pligtige Undervisningstid?

Kravet om det 8de Skoleaar er fra Statens Side ganske vist ikke absolut.

Ministeriet har ikke anset det for muligt at gøre Undervisningspligten til det 15de Aar obligatorisk for hele Landet. Over for denne Forlængelse er Kommunalbestyrelserne frit stillet, Nyordningen er paa dette Omraade overladt til det lokale Selvstyre; men naar dette har vedtaget det 8de Skoleaar, staar dette Aar ikke som et Tilbud til de unge, som de kan tage imod, hvis de føler Trang dertil, eller hvis Forældrene nærer Ønske om, at Børnene skal fortsætte, men saa er det 8de Skoleaar tvunget for alle Kommunens skolesøgende Børn. Det burde kun, saaledes som det ogsaa oprindeligt har været Tanken, have været et Tilbud om, at man oprettede en 8de Klasse, og saa kunde de Børn, der har Lyst til at søge Klassen, eller de Børn, hvis Forældre ønsker, at deres Børn skal søge den, benytte Tilbudet. I alt Fald synes jeg, at der ogsaa burde have været indsat en Bestemmelse i Loven, som giver Kommunerne Ret til at lade Børnene udskrive enten i 13 Aars eller i 12 Aars Alderen, hvis Forældrene ønskede det, og hvis Børnene er trætte af at gaa i Skole. Der er mange, 13 Aars Børn, der trænger til det, som det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen omtalte som det vigtigste, trænger til at lære at blive nævenyttige, tænkedygte og initiativrige, og det tror jeg, at disse trætte Børn, der har mere Lyst til legemligt Arbejde, i højere Grad vilde naa, hvis de fik Lov til at komme hjem og deltage i Arbejdet i deres Forældres Bedrift.

Det kan ogsaa meget vel tænkes, at naar Lovforslaget bliver gennemført, vil der blive en Blanding af Kommuner, som har tvungen Ungdomsskole, og Kommuner, som ikke har det. Og det kan meget let gaa saadan, som det gik ovre i Sverige, da man der gennemførte den tvungne Ungdomsskole. I Sverige var det i Begyndelsen saadan, at der var fastsat en Aarrække, inden for hvilken den skulde gennemføres, og i nogle Kommuner var den frivillig, i andre var den tvungen; men dette medførte det kedelige for dem, der havde vedtaget Loven, at de skoletrætte flyttede fra de Kommuner, hvor den udvidede Skolegang var gennemført tvungen, til de Kommuner, hvor den var frivillig, for at undgaa Skolegangen. Dette vil ogsaa kunne lade sig gøre i Danmark, hvis dette Lovforslag bliver gennemført.

Men naturligvis er vi ogsaa alle sammen klar over, at i den Skikkelse, hvori Forslaget er forelagt, er det kun et Skridt paa Vejen frem mod det endelige Maal. Man har i første Omgang ikke ment at kunne